„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
за целу годину . . . . . 14 ф. — н.
за по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.

За Србију (у сребру)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте овавих ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 121. У Новом Саду у уторак 30. јула (11. августа) 1885. ГОДИНА XX.

НАРОД НА ОПРЕЗУ.

Још нас само, тако рећи, неколико дана растављају од избора заступника на доидући наш народно-црквени сабор. Према томе није никакво чудо, што се у овај мах види у народу најживље кретање — кретање одиста, какво одавно није забележила историја нашег живота, а нарочито живота на — пољу наше народно црквене автономије. Све сада остависмо на страну. Наједе и невоље, што нам се са стране задају, као да смо у овај мах заборавили, као да не осећамо боле, који нам с поља долазе. Нису, истина, ни ти болови слаби, шта више јаки су и они, и сувише јаки, али, ако хоћемо да сравњујемо, то су болови, од којих пате само поједини делови нашег народњег тела. Не можемо рећи, да и они нису опасни, али се ипак ни издалека не могу сравнити са ранама, које тиште у овај мах саму душу нашег народног тела. Народ је са те ране јаукнуо, и тај се јаук чује данас до неба.

Зато, и опет велимо, не треба се ни најмање чудити, што видимо у народу најживље кретање у овај мах. Друкчије није се могло ни ишчекивати. Наши непријатељи мислили су, да је сада наступило време, где ће моћи над главом нашег народа, да преломију штап, мислили су да су нас, као што треба, спремили, да нас у главу утуку, а ми да не осетимо, али ето они се љуто — преварише. Па опет неће још ни сада, у последњем часу, да види црна реакција, да се преварила у рачуну, не, њен представник данашњи, Герман, неће силом да види, да га народ из дубине душе своје презире, што ништа друго не значи, него да је тај народ с једне стране свестан, а с друге опет да је опрезан чувар на бранику својих права.

Али не, није тако. Герман види, да га народ презире, он врло добро данас знаде, да путем, којим је до данас ишао, никад му народ не би поверовао, никад га народ не би престао мрзити, јер он је до данас радио отворено, јавно против тог свог народа. Он се у последње време показао слаб и не моћан да и даље тим путем иде и рекли би, да се налази још у последњој трзавици. Али ето, још и у тој последњој трзавици неће да мирује, него уклонивши се за часак са бојног поља, он је напустио друге, да ваде за њега кестење, па и самог њега да извуку из блата, у које је запао.

Дошао је ред и на „Мартинов брег,“ дошло је до тога, да је црна реакција навукла данас рите умерењачке, па у тим ритама да се представи народу, е не били га на тај начин како-год преварила и око му замакла. И силом овде помишљамо на једну причу, која нам казује лукавство два лупежа. Један је разговарао са краварима, а други је издвајао преко једног брдашца неколико крава, да их отера. Наједанпут овај други опази, где се оном преко брда види капа, па бајаги, да развесели краваре, а он запева: „Хајд за брдом Ђуро, види ти се капа“. — Кравари, да боме, нису ни мислили, да је то просто знак, да се онај сакрије, те тако лупежима испадне за руком да збиља украду неколико крава.

Тако нама отприлике изгледа читав маневар противника наше автономије, јер, ено, ма да добро знамо, ко је Анђелић, а ко опет они са „мартиновог брега“, ипак ти људи ударише у доста фине жице, зар последњи пут да покушају, да народ заварају, па да га преваре.

Међу тим ми смо чврсто уверени, да им неће покушај ни сад испасти за руком, јер да манемо све друго на страну, ми се познајемо још са пештанског и хрватског сабора.

Народ је на опрезу, то добро знајте, господо, заједно са вашим Анђелићем. Неће вам помоћи, па не, што сте се попели на „Мартиново брдо“, него ма се ви сишли и у мишију рупу, па одатле истрчавали зар народу на сусрет — он вас неће бирати за своје заступнике. Н.

Изборно кретање.

Из Чакова смо добили овај телеграм: На многобројном среском збору истакнути су Змај Јован Јовановић за световног, Ника Николић вневски парох за свештеничког кандидата темишварског среза на основу видовдански одлука.

* * *

Из Руме нам брзојављају: „Јуче изабрани 12 изборника; сви присталице слободоумне народне странке. Земаљски посланик такозвани, Васиљко Кратовац хтео је помоћу познатога Туте и његове клике пошто по то да се као њихов кандидат протури, но не пође му за руком, ма да је ратаре заводио, то ипак народна свест победи. Злогласни Тута и кукавни посланик побегоше са биралишта не дочекав резултат. Занатлије осветлаше образ.

Политички преглед.

Упадаји Арнаута у Србију. Српски листови јављају непрестано о упадајима Арнаута на српско земљиште. Ти нападаји су веома учестали, те се Арнаути усуђују веома далеко већ на српску земљу, неких 25—30 милометара од међе. Ти напади могли би изазвати озбиљне немире и интервенције од српске стране — а што би онда било, може сваки сам да замисли.

Састанак царева. О састанку царевом са руским царем Александром у Кремзиру, вели „Нов. Сл. Преса“, да ће граф Тафе такођер бити присутан. Мотиве за ово није тешко наћи; јер могућност да се одрже и учврсте пријатељски односи са Русијом, зависи у многоме и од саме унутрашње политике, коју Аустрија — нарочито у Галицији — тера. Историја последњих година ово је довољно доказала. Ако би међутим одношај према Русији био запет — томе би припомогли извесни догађаји у Галицији, — опомињемо на процес рутенски, — као год и борба интереса обе државе на истоку. Бечки лист вели, да би онда ради једнакости државноправног положаја имао бити позван на састанак и министар Тиса.

Избори у Француској. У Паризу министарски савет већ је утврдио дан, кад се имају предузети избори, и тако 4. октобра биће општи избори за посланичку комору, а 18. окт имају се извршити накнадни избори. Радикали су се трудили, да по што по то скрате изборну периоду, да би после опортунистима била одузета могућност да агитују по окрузима. За то су они предлагали, да бирање буде или 30. авг. или 27. септ. Влада им у овоме није попустила и тиме показала, да ће се она при изборима са свим неутрално понашати. — Председник републике отишао је из Париза на своје земаљско добро у Мон-су-Водре, где мисли да проведе неко време. У Паризу ће сад наступити тишина; за то ће пак у провинцији бити бурније, где се сад састају и генерална већа.

Шпанија. Како јављају из Мадрида, становништвом у целој Шпанији овладала је така паника од колере, да изгледа као да је ту „смак света“. Услед месних карантина завладала је права анархија на пољу санитетском. Становништво подвргава путнике најсамовољнијим мерама, и привремене болнице се подижу под тако неповољним санитарним условима, да оне саме морају постати огњишта заразе. Санитетско-полицајски органи владини наилазе на најопесније препреке, нарочито на селу, где сељаци са напуњеним пушкама терају натраг путнике, кад ови хоће у село. Министарство је одаслало нарочите санитетске чиновнике у провонције, да би се овом нереду једном на пут стало.

ДОПИСИ.

Загреб 26. јула. Ево се управо наврши две године дана, од кад се породи и изведе атентат на грбове; још су пуне тамнице а већ се други атентат изваћа, атентат, који не може мирном душом гледати ни највећи противник, већ му мора крв ударити у образе и кликнути: Себи руке девере! На жалост, упркос тому — они не питају, они се самовољно дрзнуше и отеше народно благо — списе архивске и то ни мање ни више већ 18.000 комада и јучер их је послао сам Куен Хедервари, бан, у Будапешту, и то 13 сандука списа, тешке 900 килограма.

Услед тога положио је г. Никола Крестић свој мадат посланички на сабору, а уједно и мандат као председник регниколарне депутације. Поводом тим, данас је настала велика трка у банским дворима и код владе, да га склоне, неби ли повукао своју реч, но Крестић остаје код тога.

Кака ће се та ствар свршити — видићемо — духови су јако узрујани.... али... али... поводом тих списа идао је изјаву бивши бан Мажуранић, којом побија неистиност навода Мишкатовићевих.

Карактеристично је сравнење оригиналног рукописа Мажуранића са његовим (?) Смаил-агом Ченгићем. Препоручујем то нашој читалачкој публици — интересантно је; шат сад изађе на видело оно што се крило кроз године.

Јуче је изабрало градско заступство у својој седници г. Николу Бадовинца за начелника града Загреба уз плаћу од 4.000 форината, за тим су се сви заступници упутили in corpore у банске дворе, да представе новоизабраног начелника и да умоле, да бан поради на превишњем месту за потврду.

Истинчић.

М—н. **Даљ**, 29. јула. (Свештенички збор под видом „исповеди“. — Резолуција тог збора. — Парох Миша Велендерић — дојакошњи „народњак“ а сада — Германовац. — Опомена за времена.) У прошли уторак дошли су амо неки пароси овог протопопијата — половица на броју — услед позива администратора протопресвитерата или, ако хоћете, и наименованог проте, пароха осечког Лазе Поповића на — исповест привидно, а у ствари на неку конференцију, ради предстојећег избора за српски конгрес. Да не би изгледало, е их је Герман цитирао, наручили су ручак код једне госпође у приватној кући, која станује под једним кровом са нашим поп Милошем. Овако је наредио директор-поп Стево а платио је ручак и дао вино. И ако су господа до и о ручку тако рећи шапутала и међусобно „строжајше ћутање уговорили, ипак сам у стању, да вам доставим извештај о том њиховом састанку и кад би што год значајно било, могао би вам га и стенографски поднети. Међусобно су утаначили ово-У идућу среду заказује се „јаван збор“ бирача даљског изборног среза, ради истицања кандидата; сваки је парох обвезан, да дође са неколико људи из своје парохије, које ће опи паравно „тајно“ позвати и инструјисати а за сад се онако „незванично“ истичу као кандидати парох Лаза Поповић и Ђурковић.. Ово је резолуција „народних“ свештеника нашег изборног среза, коју су донели у тајности а без народа а проклаћовање ју јавно тобож уз пристанак народа. Е па сад да не кажете, да то није оштроумно! Но није се томе чудити; какве главе сећаху у вијећу, још је и добро. На том „кришзбору“ наших свештеника, који је под плаштом „исповеди“ обдржан, није фалио ни белобрдски парох Велендерић, наш дојакошњи заступник, који је био најглавнији и обећавао збору, да ће са својим Белобрдцима и Тењцима стојати уз кандидате Германове. И што је обећао, на том већ и ради. Извештен сам са најпоузданије стране, да је после збора већ отпочео агитацију проти кандидатима слободоумне странке г. г. Муачевићу и Протићу.

У својој пакости и злоби, што види, да ће сама ствар мејдан одржати, напао је највећим погрдама проти пароху Протићу и Муачевићу. Што се окомио проти првом, то разумемо: пакост је поповска

ЛИСТАК.

ЧУДАН ЗАНАТ.

Таквог звања нема ваљда нигде осим у Угарској.

Позвали ме због неког већег изгреда као сведока пред суд. Било нас је око двадесет сведока, сељака и разних варошана.

Од свију највише ми је упадао у очи човек омален и здепаст, са чисто избријаним лицем, малим и лукавим очима, заоштрљеном брадом, који се по мало сељачки а по мало опет господски понашао. На себи је имао капут боје од дувана, и мађарске сељачке чакшире са гајтанима извезене.

— Како вам је име? Запита га судија.

— Јован Микулик.

— Колико имате година?

— Педесет и једну.

— Занимање?

За часак као да се предомишљаше, па онда у једанпут повиче:

— Обично тргујем.

На лицима сељака задрхта потајно смешкање, а он најпре погледа мрко око себе па онда са неком учтивошћу рече:

— Молим само „трговац“ да упишете.

Судија одиста тако и упише, преслуша га, па га онда отпусти.

Дође други сведок.

Овај ме чудан човек занимаше и ја, кад изађемо у авлију жупанијску, започнем разговор са сељацима.

— Ко је то, тај Јован Микулик?

— Хм . . . чудан занат тера он!

— Дакле он није трговац?

— Јесте, само ја не могу рећи. . .

— Чиме тргује?

— Он поправља част коњима, милостиви господине.

— Но, то још нисам никад чуо.

— Верујем, јер у целој Угарској има само један такав човек.

— Па како тај човек поправља част коњима?

— Иде по коњским вашарима. Може га човек наћи на вашарима са ове стране Дунава.

— Дакле неки трговац са коњима?

— Боже сачувај. Још никад није он до сада коња купио.

— Па шта до врага тражи он по вашаре?

— Шта ради? Иде по коњима, разговара са људима, загледа сваког коња, у сваки пазар тури свој нос, па ако може он га поквари.

— Има ли одатле какве хасне? Запитам зачуђено.

Три сељака у једанпут ми одговорише.

— Тако може он што више коњских пасоша да накупи.

— Ја вас не разумем.

То је овако, рече натарош из Г. Сваки, који доведе коња на вашар извади код натароша пасош за њега, у ком пасошу стоји, да је коњ одиста његов, дакле „опис особе“ дотичног коња, да ли је мрк или зелен, да ли је ждребац или кобила.

— Разумем.

— Ако не буде пазара, онда није пасош више нуждан; јер за други вашар мора газда други пасош да вади.

— Наравно.

Те старе пасоше купи он по вашару; комад по четир новчића. Људи, који не продаду коње, дају те пасоше драге воље, јер им више не требају. Господар Микулик направи под каквом шатром канцеларију за откупљивање пасоша и народ јури тамо у гомилама.

— Луда! Шта ради он са тим старим пасошима.

— Шта? Па то је његов занат. Продаје после комад по пет форинти. Код куће у Њ. има он пуна три сандука тих пасоша. У њима лежи велика вредност.

Пст! Ето га иде. Господар Микулик прође у тај мах гордо поред нас. Грдио је ужасно.

— Жупанија мучи поштена човека због које каквих тричарија. Продангубио читав дан. А овамо ипак поштен човек живи само од рада.

— Нитков! рече кроз зубе натарош.

— Ја још не знам, шта он ради.

— Одмах ћу вам све разјаснити.

— У свој околини пуно је што краду коње, и ти лопови иду од Сегедина па све до Кикинде и доводе најлепше коње кући. Јован Микулик подигао је свој занат на основу те крађе. Поштен човек неће никад да купи украдена коња, а и кога купи, купи га за бесцење. Међутим, ако коњ има пасоша, онда много више вреди, и цена његова бива четир и пет пута већа. Ако узмемо ствар сасвим онако како је у истини, онда господар Микулик ради још за мали интерес.

— А, сад се досећам.

— Зар није? За оне, што коње краду, није доста, да само коња украду, него морају и г. Микулика у Њ. да потраже. Он седи с лулом у усти у трему код куће и дочекује лопове озбиљно и достојанствено. Зналачким оком прегледи он коња, загледа му зубе, потапше га и промумља: Дивно живинче; не брини се и немој да копаш земљу, одмах ћу ја од тебе да направим „поштена коња“. Отиде за тим у канцеларију, узме све пасоше из сандука, где су лепо поређани за вранце, зеленце, риђе и кулаше; нађе за тим згодан, јер их свакојаких има. За двадесет ергела — као што он каже.

— И сваки пасош стаје 5 фор.

— Има и скупљих међу њима, дабоме у којима су означени „засебни“ знаци.

— Нечувено! Па зашто трпи то жупанија?

— Брига жупанију за то, кад и она сама јаше још сумњиву стрвину.

С немачког. Н.

на брата, што ће овај као млађи да иде на сабор, на његово дојакошње место. Ал шта му је скривио Муачевић? А шта би му скривио? Ништа. То је његов „такт“, да се одржи у милости код Германа и да му овај не узме виноград, ког је на властелинском месту засадио. Никад ми нисмо имали праве вере у теби, поп Мишо, ал да ћеш се до тог степена пореметити, да јавно војујеш против твојих дојакошњих једномишљеника, које си једном приликом и јавним очитовањем у „Застави“ увераво, да си члан народ. слободоумне странке и да такав и на даље остајеш, да ћеш, велимо, дотле доћи — то ипак нисмо веровали. Ми те овим бришемо из реда наших садругова, међу којима ниси био никад искрен, а бришемо те, верујући са тим уверењем, да немамо међу нама језуите фарисеја и ни мало не завидимо Герману, што је таку „снагу“ придобио.

Овом приликом напомињемо, да сви бирачи пазе на изборне листине, и да за времена поднашају рекламације општ. одборима а поглавито пак да буду опрезни при избору изборника, да са својим људима продру, јер то је основ избору заступника. Како је већ на неким местима обављен избор изборника а на многима још није, то први ваља да паралишу уплив „црних душа“, кад ове изборнике облетали буду, а други, као што горе рекох, ваља да пастоје, да при изборима са својим поузданим људима продру.

Вести из места и са стране.

† **Супруга пуковника Теодора Шарунца.** Јављају нам из Петроварадина, да је тамо у понедељак у 9 сати пре подне врла супруга пуковника 70. пешачке пуковније Теодора Шарунца преминула. Покојница је свастика врлог Србина и трговца Васе Максимовића из Руме. За собом је оставила двоје нејаке деце Бранка и Јованку. Погреб ће бити у среду и у тамошњој војничкој капели по православним обредима одржаће се опело. Како је врла покојница заслужила за кратког живота свога сваког поштовања, то јој и по смрти њеној са истим поштовањем тужно но искрено: „Лака ти црна земља била“ велимо

Неће да одустане од речи. Познато је већ да је г Крестић, посланик на хрватском сабору положио свој мандат услед преноса архиве земаске у Пешту. О држању његовом после положеног мандата. ево шта пише „Позор“ „Господин Никола Крестић остаје при својој одлуци; положени мандат није опозвао, па је веровати да га не ће ни опозвати. Људи попут Николе Крестића, пре него се одваже на такав корак, промисле о њему са свих страна. Не само да не делимо мишљење да је то кукавичлук, већ, на против, и с обзиром на темпераменат г. Крестића, на његове свезе, на смер његовог досадањег делања мислимо, да је то највише што се од њега могло очекивати. Тим је он чином јасно и отворено изјавио своје мњење о поступку с архивом, па не само то, него је означио целу ситуацију. Смисао је његове оставке овај: „Докле ја и моји другови настојимо око санирања нагодбе, докле хоћемо да верује у могућност тога санирања цео наш народ, или бар они, које ми називљемо трезним елементима, други нам то наше настојање обезуспешују с догађајима, који јасно доказују, да је радити око санирања нагодбе, Сизифов посао.“ То исказује Крестићева оставка; па по што је ситуација збиља такова, урадио је он као човек, који се уклања јаловом послу.

Чини се да су тако схватили Крестићев корак и они фактори, који су се често заклопили за његоним леђима, но одвише рачунали на његову лојалност и крајњу попустљивост. Дознајемо, да су јуче и гроф Куен и предстојник г Станковић покушали склонити га, да опозове положени мандат, па кад они пису успели, да је и г. Радивојевић бадава интервенирао. Тек онда да је се на посао дао г. др. Шрам, дакако с оном познатом и енергијом и оштрином, управо силом умовања, која зазире од сваке омеопатије. Међу тим је г. Крестић остао при својој одлуци.“

Оволико „Позор“ о Крестићевом понашању после положеног мандата.

Жалосно стање у Србији. Београдске новине јављају, да су Вељка Јаковљевића, народног посланика за срез таковски, окр. руднички, убили хајдуци 24 о. м. у селу Бершићу, његовом месту становања Сам догађај текао је овако: Вељко је седео у својој кафани у Бершићу, и ту се разговарао са неким сељанима из тога места. Доцкан у ноћ упаде једна четица од 10 људи у кафану, ухвате Вељка и одвуку у собу механску, где су га узимали на испит (тражили новаца). после изведу га кроз кафану на поље и на 300 корачаји удаљено од кафане ударе га секиром по глави, услед чега му је глава раздробљена, оба ока избијена, а за тим су разбојници умакли. — „Одјек.“ услед тог убијства доноси чланак: „Црни гласови“, у коме на совршетку овако пише: „Из ово неколико напомена, на које су нас побудили ови учестани случајеви разбојништва и страшни удес Вељка Јаковљевића, лако је извести закључак, у чему треба тражити лека не само овоме злу него и свима другим, који га прате и производе.

Тако звано симптоматично лечење, т. ј. лечење само видљивих знакова неке болести, тек је за невољу допуштено лекару, кад не зна каква је болест и какви су јој узроци, Али тако лечење није допуштено правом државнику. Ко у друштвеним и политичким болестима тражи помоћи само у лечењу, угушивању и истребљивању симптома и спољних кужних израштаја, тај неминовно болест потхрањује, отров распростире још већма по телу, заразу шири. Не дао бог никому таке лекаре!

Истинитост ових наших летимичких навода тако је јасна, тако је искуством потврђена, тако је науком доказана, да се заиста надамо да ни наши меродавни кругови неће хтети пред њом зажмурити.

Зло је тако велико, а лек је тако природан, сигуран и безопасан. да би се морало посумњати о доброј вољи за бољитком у оних, који га ни сада не би хтели већ једном употребити. Сва строгост непристрасне и неумитне правде треба да снађе зликовце и друштвене одметнике. Али државничка мудрост задахнута оним српским родољубљем, ком су народна воља и опште добро пречи од свих личних разлога, треба да поврате слободно дисање и кретање нашем умртвљеном политичком животу. У лешевима се црви коте. Нека се чује и види свуда слободан глас и рад српскога народа, свакога српског грађанина, на збору и на избору, у општини и у скупштини, у друштву и у штампи, а не разбојничка пушка иза грма, ни зликовачки нож на пустом друму.

Ми дубоко сажаљевамо судбу свих бедних жртава ових злочина, а још већма сажаљевамо судбу Вељка Јаковљевића, што је он жртва отровних патолошких израштаја онога правца, који је он тако ватрено бранио.“ (Вељко је био присталице данашње „напредњачке“ владе у Србији).

Српски жандарми — убијце. У Б. Д-у читамо Из Ваљева нам јављају да су ноћу 24 о. м. два жамдарма убили Никодима Матића, кмета из Лукавца. узрок се још незна. Потера од 6 жандарма и једног поручика отишла је да кривце ухвати.

Трговина.

= **Нови Сад** 29. јула (10. августа). Јуче у недељу је отпочео и данас још траје трећи годишњи вашар у нашој вароши. Време је врло пријатно те је вашар први дан, у недељу — био врло јако посећен. Главна се трговина водила са рогатом марвом и мршавим свињама. Коња је било доста на продају али већином обични, лошији; што бољи, скупљи није било. Оваца је мало продавано, јер су цене врло мале, а међутим за сада је на стрњики паше задоста, те овчари неће по јевтину цену да даду.

Занатлије и трговци са разном робом веома су мало пазарили.

Плаћани су волови средњи за радњу или пустару 180—220 ф., старији за фабрике за изхрану 260—320 ф, готови, угојени за месаре 350—380 од пара. Краве јалове 60—100 ф, краве музаре са телетом 100—140 ф. од ком. Коњи 60—120 ф., нешто врснији 150—180 ф. од комада; скупљих није било. Јагњци 6—14 ф., овци 10—16 од пара.

Свиње су куповане и боље плаћане него до сад; било је куповања на спекулацију, а много је за приватну потребу продавано. Плаћани су полугодишњаци 8—11 ф., годишњаци 16—24 ф, маторији 28—36 ф. од пара.

На нашој житној пијаци у Недељу било је јаког довоза са храном; продаја текла брзо али цене су оборене мал те не сваком зрну. Пшеница прва 6 ф. 80 н, добра средња 6 ф. 50—60 н., средња 6 ф. 20—30 п., лакша роба 5 ф. 80—6 ф. Из Срема беше знатне количоће пшенице и зоби Кукуруз 4 ф. 80-90 п. Зоб по каквоћи 4 ф. 80—5 ф. 10 н. Јечам 4 ф. 20—30 н. од 100 кгр.

Време ведро, топло. Вода у Дунаву врло ниска.

*

Недељни извештај Ст. Костовића

у Будим-Пешти

од 27. јула (8. августа) 1885.

Храна. Ове недеље боље је отпочео наш житарски рад и поправиле се цене са 10—15 новч. Када су пак око половице недеље јављали из иноземства ниже цене, тада су биле млине резервиране у куповању, но како је понуда и даље остала слаба, то се могле одржати цене сасвим без промене. Свега је продано око 80.000 мтр. цнт. од којих је неки део покупован од приватних купаца. Раж се истина слабо узима за извоз, али ипак за то има са 5 нов. вишу цену, јер су слаби довози, 6 ф. 30—45 н. Јечам за храну остао је непромењен уз умерену продају; лошије каквоће 5 ф. 25 н. до 5 ф. 30 н.; боље 6 ф 50—64. Зоб нова вреди 6 ф. 10—20 н. Кукуруз Уз слабу вољу за купа са са 10—15 новч. јефтинији; добра роба 5 ф. 35—40; лоша 4 ф. 80 до 5 ф. 20 н Репица. У другој половици недеље показао се сасвим слаб правац рада и пале су цене са неких 50 новч. (Кол) ф. 10 до ф. 10 50 н.; банатска тако исто.

Продукти. За шљиве показало се у току недеље да су слабо тражене, а и експортери били су јако снабдевени с понудама. Српска узанц-роба бележи ф. 6¾ до 7, босанска ф. 7, роба од 100 комада ф. 9 нуђена. Старе шљиве од 1884. год. непромењене су 4 ф. 50 н. до 5 ф. 50 н.; од 1883. год. ф. 3 ф. 50 н. до 4 ф. Пекмез нови ф. 16; стари, ефективна славонска роба нуди се по фор. 10—12, али нема потребе. Исто је тако и мед сасвим без потребе и бележи одређена роба ф. 24; вошчани мед ф. 22, али од купаца. Восак вреди ф. 140. Маст уз лабав правац рада бележи 47 ф. 50 н. Сланина ф. 45—46. Пасуљ је сасвим без посла. Коже без икакве промене, јареће пак добро су тражене.

Термини хране:

Жито за пролеће ф. 8·09—11, за јесен 7 ф 43—45 н. Кукуруз за мај-јуни 5. ф. 30—32 Зоб за пролеће 6 ф. 31—33 н.; за јесен ф 95—97 н.

Ситнице.

Сенски департма у Француској има сада 656 потпомажући друштава са 65.000 чланова и са имањем од 10,000.000 франака. Има 54 народних библиотека, док г. 1863. није било ни једне. Сам Париз има 56 позоришта, 95 кавана, где се сваки дан пева, на 300 места дневно има игранка, а има 997 музикалних и певачких друштава.

Фламинго. Не далеко од онога места, где је лежала стара Картагена, постоји данас рит, управо сољна лагуна, који се простире на 3—4 квадратне миље. Та је лагуна постала правом насеобином Фламинга, који се често дају видети тамо у једном јату а по 2—3000. Међу тим врло је тешко приближити се тим необичним птицама, јер оне свакад постављају подаље од својих јата стражаре, који јављају осталима, чим се појави каква опасност. На чамцу им се човек никако и не може приближити, јер је вода врло плитка. С тешком муком пође за руком Арављанима да по каткад доченају по којега од њих. А не лове их ради меса јер не ваља за јело, него због перја Кило фламинговог перја (од ћубастих који су у осталом и врло ретки) стаје 500 франака, али је врло тешко искупити толико.

Промена земље. Око половине прошлога века беше се заподела жестока препирка између немачких и шведских научника око тога: да ли се обале источнога мора издижу или на против тону више у море. У тој борби предводио је Шведе познати научник Целзије; они су заступали мишљење да се обале источног мора издижу. Да би се видело ко има право, ударише најпосле Шведи 1750 године знаке дуж целе шведске обале са стране источнога мора, од утока Торнеа Елфа, па све до гребена Нице на Скагераку, које су после сто година 1851, а тако исто и 1884 обновљене. На те знаке пазило се је за све то време, дакле за 135 година, па је изашло да су и Немци и Шведи имали право, и да и једни и други нису имали право, а ево за што. Шведске обале заиста се непрестано издижу из мора, али тако исто и према њима положене јужне обале потањају у море. Линија, која раздваја обале што се дижу од оних, што се спуштају, иде са шведске обале преко Борхолма и Лаланда пут Шлезвиг Холштајна. Пре краткога времена издала је шведска академија наука расправу о тим променама па обалама источнога мора, из које се види да се земља највише издигла на северу, да се на југу у последње време слабије издизала и то све мање и мање што се иде ближе Борнхолму, који најпосле стоји и данас на истој висини, на којој је стајао и пре 135 година. Гребен Нице издигао се за све то време само за једну стопу. Ради примера навешћемо, да се извесна стена код Питеје, позната под именом Стора Репен, издигла од 1751 до 1850 за 93 сантиметра, а 12 августа 1884-те кад је опет прегледана нашло се да се издигла још за 25 сантиметара. Из тога се види да се за последњих 30 година земља у оном крају јаче издизала него пре тога за оних 100 година. Просечно се узима да се шведска обала издигла од 1750 године па до данас за 143 сантиметра

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ

Изишла је књига:

Шта још каже „Застава“ против Германа Анђелића? Низ отштампаних чланака. Цена 5 новч. 100 комада 4 фор. У Новом Саду. Штампарија М. Димитријевића 1885. (Садржај: У место предговора. — Одлуке видовданског збора. — Привилегије и закони, који се односе на српско-народно црквену автономију. — Видовдански збор. — Куд се дева Немањино благо? — Герман Анђелић — расколник. — Суровост и грабеж српских калуђера. — Герман је осуђен. — Синодски операт. — Осуђени калуђер. — Нека му буде по канонима. — In Catilinam . . . — Загребачки збор. — Унија. — Шта ради Анђелић по Даљу?)

Добити се може у свима књижарама и у експедицији „Заставе.“

Изишао је из штампе:

ЛЕТОПИС
МАТИЦЕ СРПСКЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Књига 143. (Свеска трећа за годину 1885.)

У књизи овој налазе се ови саставци: I. Ђура Даничић српски књижевник. Од Ђорђа Магарашевића. (Свршетак.) — II. Култура и Српство у културној борби од Ј. Миодраговића. (Наставак.) — III. Опис манастира Орахонице. (Прилог к историји српске цркве.) Од Владимира Красића. — IV. Садашњост и будућност електрицитета. Од А. М. Матића. (Свршетак.) — V. Диплома властелинска и родослов породице Стратимировића-Кулпинских. Од проф. А. Сандића. — VI. Лада, Песма Војислава. — VI. Дете и ждребе. Народна приповетка. Забележио у Срему М. А. Јовановић. — VIII. Књижевност: Србија и порта после бомбардања Београда 1862 до 1867. — Србија и српски покрет у Угарској 1848 до 1849. Од Јована Ристића. Оцена М. Б. — Les roches des Cordillères par J. M. Žujović. Оцена Мите Петровића. — Библиографија српске и хрватске књижевности за 1883. год. Од Драгутина Посниковића. Оценио К. — IX. Читуља: Др. Милан Ђорђевић. — Емил Чакра. — X. Матица Српска: Изводи из записника књижевног одбора и одређења 1884. године.

У раду матичином штампане су ове оцене: 1. Оцена Милана А. Јовановића на састав Мите Нешковића под насловом: „О управи и надвору школском.“ — 2. Оцена Јована Грчића о спеву Војислава Ј. Илића: „У тишини.“ Неколико листова из бележака једног туђинца. — 3. Оцена Милана А. Јовановића на расправу Панте Срећковића: „Константин, син Тихов.“ — 4. Оцена Андрије М. Матића на рукопис В. Владисављевића Каћанског: „Quis est victor?“

Сваки члан, који је одговорио својим чланским дужностима, што се тиче плаћања чланарине, добија „Летопис“ бесплатно.

Члановима у месту доставља се „Летопис“ у кућу, а чланови са стране добијаће „Летописе“, који им припадају, поштом.

I. ц. к. прив. дунавско паробродско друштво.

Ред пловидбе

почевши од 15. марта по н. к. за даље.

Из НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Из НОВОГ САДА у ТИТЕЛ у свези са другим потиским станицама: средом и недељом у 5½ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН и БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5½ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у 5½ сати по подне.

Из НОВОГ САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА и ВАРНЕ: недељом у 5½ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМ-ПЕШТУ: Сваки дан у 10¾ сата пре подне.

Нови Сад 12 марта (28. фебр.) 1885.

Агенција.

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

Код православне српске св. Спиридонске општине у Петрињи упражњено је учитељско место са годишњом платом 500 фор. а. вр. и слободан стан с баштом.

Осим учитељске дужности у школи, бити ће изабрани учитељ обвезан у цркви код сваког богослужења појати и децу у црквеном пјенију обучавати, код одборски и скупштинарски седница перовођом бити и у спроводе ићи. На даље спада му у дужност, сваким даном у цркви часове и вечерњу са свештеником обављати.

Компетенти нека изволе своје молбенице обложене са прописаним сведочбама до 1. (13.) септембра о. г. овом црквено-школском одбору поднети.

Из црквено-школске одборске седнице у Петрињи, 24. јула 1885.

Петар Грујић, перовођа. 1—3 **Маргетић**, председник.

ОБЈАВА.

У вишем женском училишту и васпиталишту **Марије Кутке** у Вршцу отвара се нов школски течај.

Уписивање ученица и васпитачица отпочиње 1. септембра п. р., а редовно предавање 7. септембра п. р. ове године.

Ближа извешћа о овом заводу даваће на захтевање драговољно више споменута управитељица овога завода.

Примедба. Умољавају се дотични п. н. родитељи и односно старатељи, да изволе дотичне ученице за времена у завод довести, да не би у наставним предметима заостале. 1—2

Доброг сремског вина, ракије и винског сирћета, може се добити код

ПАЈЕ АРСЕНИЋА У ИЛОКУ

по сљедећим ценама:

Бело — — — — —	9—10	фор.
Шиљер — — — —	11—12	„
Црно — — — — —	13—14	„
Комовица 12—13° — —	16	„
Винско сирће — — —	**6**	„
Шљивовица стара — —	40	„
Шљивовица препицана стара	60	„
Илочки коњак — — —	100	„

100 литара.

Бурад рачунам по набављеној цени, и и примам иста опет по урачунатој цени натраг. 1 6

ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА
ЈОВАНА ПАНДУРОВИЋА
у Шиклушу

потребује једног од млађи помоћника и два шегрта. 2—3

ТРАЖИ СЕ БЛАГАЈНИК

на друштвеном превозу черевићске скеле. — Који желе ово место добити, нека се изволе обратити на гг. подузимаче пароброда „Нимфе“ у Каменици. 2—2

ГАЛАНТЕРИЈСКА, НИРНБЕРШКА И БЕЛОГ ЕСПАПА ТРГОВИНА

Д. П. РАНИСАВЉЕВИЋА
у Панчеву

потребује два помоћника. 2—2

Власник и издавалац Милица Свет. Милетића. Одговорни уредник Јаша Томић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.